

صبح ایران

در غفلت سازمان سینمایی، نقض قوانین کشور توسط برخی فیلمسازان عادی شده

سریال تکراری فیلمسازان قانون شکن

گفت‌وگوی «جام‌جم» با تهیه‌کننده برنامه انتخاباتی شبکه ۲ سیما

نطق آزاد در مجلس شبیه‌سازی‌شده

۶ | <

گزارش «جام‌جم» از پشت صحنه برنامه شبکه نسیم در گفت‌وگو با مجری، تهیه‌کننده و بازیگر

باید با هم گفت‌وگو کنیم

۸ | <

نگاهی به جریان‌های هنری معترض به وقایع غیرانسانی این روزها

آزادی بیان یا به‌موقع سرکوب‌کن!

۱۱ | <

شیخ محمد تقی بافقی، یکی از چهره‌های پاک، متقی، مبارز، مقاوم و سمبل روحانیت مبارز در سده اخیر است. هنگامی که فرنگ‌دیدگان و غرب‌باوران، فریاد زنده‌یاد رضاشاه سر داده بودند، او با صدای رسای خویش خروش برآورد و رضاشاه را جلد خائن خواند و اولین جنبش مردمی علیه دیکتاتور دست‌نشانده را به وجود آورد. حرکت و نهضت شیخ محمد تقی بافقی هم از قم برخاست و توسط یک روحانی معتقد و متعهد به ولایت آغاز شد اما چه کسی او را می‌شناسد؟ کدام گروه و دسته، پوسترش را چاپ و تکثیر کردند؟ کدام شخصیت به هنگام سالروز وفاتش، بر سر مزارش، سخنرانی کرده است؟ چرانی‌امی از این شخصیت روحانی مبارز در کتاب‌ها، نوشته‌ها و مقالات نیست؟ شیخ بافقی که دشمنش را به خوبی می‌شناخت و با شجاعتی کم‌نظیر و با نوشتن نامه‌های صریح و بی‌پرده، رضاخان را از اعمال ضد اسلامی و ضد ایرانی‌اش باز می‌داشت، همیشه در آغاز نامه‌هایش می‌نوشت:

سید مستفائی نویسنده و متفقد

... از آخوند بافقی به فلان ... او در زمانی که اعلامه‌ای از طرف دولت وقت در قم به دیوارها نصب شد و در آن امر به معروف و نهی از منکر ممنوع اعلام شد، مردم را در صحن مطهر حضرت معصومه (علیها السلام) جمع کرد و به بیان مبانی امر به معروف و نهی از منکر پرداخت و انجام آن را بر هر فرد مسلمانی واجب دانست. مرحوم شیخ محمد بافقی در آن اجتماع، دولت وقت را یک دولت جائز خواند و حکومت رضاخان را حکومت فراغنه نام نهاد. دولت رضاخان پس از این تهاجم شیخ بافقی، عقب‌نشینی کرد و دستور جمع‌آوری اعلامیه‌های نصب شده بر دیوارها را صادر و شیخ بافقی را دستگیر و روانه تهران کرد. او را پنج ماه بدون هیچ‌گونه اتهام و محاکمه‌ای در بازداشت نگه داشتند و پس از آزادی‌هم از بازگشت به قم، منعیش کردند و مجبورش ساختند تا در تهران بماند. شیخ محمد بافقی تاسقوط رضاخان در جوار حرم مطهر حضرت عبدالعظیم (علیه السلام) در شهر ری ماند.

شیخ بافقی همان روحانی بود که در مقابل حضور بدون حجاب خانواده سلطنتی در صحن مطهر حضرت معصومه (اسلام ا... علیها) ایستاد و در مقابل آن پرده در ری، برخورد قاطع و محکمی کرد(حسین مکی، تاریخ بیست ساله ایران، تهران، ۱۳۴۴، ۱۳۴۲ش- جلد ۴- صفحه ۲۸۵) به طوری که همان برخورد شیخ موجب شد، طرح کشف حجاب در قم هشت سال به تعویق بیفتد؛ هشت سالی که در برابر حکومت ۲۰ ساله رضاخان، مدت کوتاهی نیست.

شهیدی از روحانیت

یکی دیگر از علمای خراسان که ناشناخته مانده، شهید آقا‌زاده، پسر مرحوم آخوند خراسانی از روحانیون صدر مشروطه است. وی در سال ۱۳۲۵ به امر پدرش به خراسان رفت و در مشهد اقامت گزید و در آنجا به مبارزه علیه مستبدان پرداخت و در مبارزات نهضت مشروطه حضور فعال داشت. هنگامی که دولتیان

روحانیون مبارزی که گمنام ماندند

دیگر در دادگاه نظامی محاکمه و محکوم به اقامت اجباری در تهران شد. او پس از آزادی، شدیداً در مشهد تحت مراقبت قرار گرفت تا این‌که در سال ۱۳۱۶، دو سال پس از قیام خونین‌گوهر شاد و یک‌سال پیش از شهادت آیت‌ا... مدرس، در تهران توسط جلد رضاخان، پرنسک احمدی با آمبول هوا به قتل رسید.

تهدید به توپ بستن قم

از شیراز مرحوم سید عبدالباقی و سید عبدا... شیرازی، از همدان شیخ الاسلام همدانی، از خراسان، حاج میرزا عبدا... از کاشان حاج میرزا شهاب‌الدین کاشانی، از خمین حاج میرزا محمد

نیروهای روسی، سرانجام نیروهای او شکست خوردند و اصفهان به تصرف متجاوزان درآمد. آیت‌ا... مجدداً به کر بلا بازگشت اما در سال ۱۳۴۶ هجری قمری مقارن با ۱۳۰۶ شمسی در جریان نظام اجباری بر ضد رضاخان قیام کرد. به دنبال آیت‌ا... حاج شیخ نوراً... دیگر علمای اصفهان همچون حاج ملاحسین فشارکی، سیدالعراقین و شریعتمدار نیز به یاری رهبری نهضت شتافتند. آنها در مقابل تمهیدات رژیم رضاخانی مبنی بر مقابله با علما و مردم، مبارزه خود را جدی‌تر کردند و برای تعمیم مبارزه به قم که مرکز حوزه‌های علمیه ایران بود، مهاجرت کردند. در آنجا مورد استقبال آیت‌ا... شیخ عبدالکریم حائری یزدی، زعیم حوزه علمیه قم قرار گرفته و پس از استقرار آنها، علمای بزرگ شهرستان‌ها نیز در قم به مهاجران پیوستند.

برش

صدای اسلام از اصفهان

یکی دیگر از روحانیون مبارز و فرهیخته در همان روزگار، آیت‌ا... حاج آقا نوراً... اصفهانی بود که تحصیلات خود را در حوزه اصفهان و پس از آن، عتبات عالیات به پایان برد و در سال ۱۳۰۰ هجری قمری به اصفهان مراجعت کرد و در آنجا علاوه بر تدریس، در کنار برادرش آیت‌ا... آقا نجفی وارد عرصه مبارزه شد. پس از وفات آقا نجفی در سال ۱۳۳۲، رهبری مبارزات در اصفهان برعهده او گذاشته شد. آیت‌ا... حاج آقا نوراً... اصفهانی در دوران انقلاب مشروطه، از رهبران بی‌بدیل مشروطه و دارای نیروی نظامی بود اما پس از پیروزی مشروطه نسبت به عملکرد مشروطه چنان بدبین و ناامید شد که به مخالفت با آنان برخاست. از همین رو، از سوی روشنفکرانی همچون اعضای حزب دمکرات مورد تهدید قرار گرفت و به کر بلا مهاجرت کرد اما پس از سه سال به اصرار مردم اصفهان که احتیاج به پشتوانه داشتند، مراجعت کرد. در جنگ جهانی اول در مقابل روس و انگلیس قیام کرد و پس از مقاومت در برابر

ادب‌ورزی اجتماعی در همراهی رسانه

عباس فثیری‌عدیری نویسنده

پس از سال‌ها آموزش و پژوهش در بزرگ‌ترین نهاد های رسمی کشور، یعنی مدرسه و دانشگاه، دگرگونی‌های جامعه را که بررسی می‌کنم، بی‌تعارف باید برداشت خودم را بیان کنم؛ آن هم رنگ باختگی و تضعیف پدیده بسیار مهم «ادب» در جامعه معاصر ماست. از کوجه و بازار، مدرسه و دانشگاه، تا سازمان و شرکت که رنگ باختن ادب اجتماعی بسیار آسیب‌زا و نگران‌کننده است. شوربختانه گاهی در نویسه‌های رسمی و غیررسمی یا فضای مجازی هم که نگاه کنید، متوجه این تغییر ناخجسته می‌شوید. در مدرسه به ما سرمشق می‌دادند که «ادب مرد به ز دولت اوست». وقتی به عمق این عبارت گزانه‌ای دقت کنیم، فرهنگ ایرانی و هنر روابط اجتماعی را در این کلام شکرین، دریافت خواهیم کرد. ادب گوهری است که سن و سال، سواد و مدرک، شغل، وظیفه و موقعیت نمی‌شناسد. ادب در گفتار، رفتار و اندیشه، پدیدآورنده جامعه سالم و کارآمد است. آسیب‌شناسی وضع موجود در کشورها، نوعی بحران هویتی را نشان می‌دهد که چگونه فقر ادب، اخلاق و انسانیت ایجاد می‌شود و به‌راحتی در برابر جنگ، بیدادگری و نابرابری سکوت می‌کنند. ادب، عنصری جهانی است؛ جدای از هر نژاد، زبان و جایگاهی، باید به گوهر ادب و اخلاق بازگشت. در این میان، نقش رسانه‌ها و مکان‌های عمومی، ادب در نشست و برخاست شاید ادب در مهدکودک به‌نظم رسانه‌های فراگیر و آموزنده در تغییر نگرش و درپی آن، تغییر رفتارها، بسیار کارساز و کنش‌گرنه. برای رسیدن به این آرمان، نیاز داریم آموزش را در همه جا به‌روزرسانی کنیم و چه جایی بهتر از رسانه‌ها. ادب را باید در همه جا و به یاری دانش روزآمد آموزش داد و به‌روز کرد. در دانشگاه‌های تراز اول، ادب را در رسانه‌های روز آمد و شبکه‌های اجتماعی درس می‌دهند. ادب را نباید در رفتار خشک و دستوری دولتی یا غیردولتی جست‌وجو کرد. ادب در امانداری حقوق مردم، ادب در رسانه‌ها و مکان‌های عمومی، ادب در نشست و برخاست شاید ادب در مهدکودک و بیمارستان، یادگان و آموزشگاه‌های حضوری و مجازی، همه رویه‌هایی است که نیاز امروز ماست. همه صندلی‌ها و تریبون‌ها تا کرسی‌ها و دکه‌ها، آیین و ادب دارد؛ ادب در حق جویی و حق خواهی، ادب در خانواده و حقوق همسر و فرزندان، ادب در چشم‌انداز میراث‌نسل‌های آینده هم همین منزلت لازم دارد. ادب همچون عطری است که ما برای خودمان به کار می‌بریم اما دیگران هم از آن لذت می‌برند. ادب در راه رفتن، رانندگی، نوشتن و گفتن، در سخنرانی و نظر دادن، ادب در همه ارکان جامعه مانند هوای سالم و بهاری یا بارش‌های دل انگیز و روح‌پرو نیاز ماست؛ آنچه لازم است بر تمدن و تاریخ کنیم ما دوباره و خیلی بهتر از گذشته ببالد و میراث گرانبهای فرزندان این بوم ادب پرور شود. رسانه‌های آرمانگرا و هدفمند در ادب آموزی و ادب پیوری کنشگران جامعه توسعه یافته و قانونمندند. این رسانه‌ها می‌توانند الهام‌بخش گسترش مهارت‌های ریست موفق و بهره‌ور در دنیای حقیقی امروز باشند. اینها باید با آموزش درست گفتن، حیابورزی، آموختن حقوق شهروندی در تراز تربیت جهانی، بازگشت به نهاد راستی و فطرت پرور انسانی گام‌های اساسی بردارند. ادب‌ورزی کاری به دین، مذهب، ملیت و... ندارد و در همه ارکان زندگی، رایحه شورآفرین و مه‌ورزانه ادب را می‌توان با تمام وجود حس کرد. آموزش رسانه‌ای و پیشگیری از گذر فرصت‌ها، وظیفه‌ای است که نوشته یا نانوشته بر دوش ماست. خانواده‌ها و همه جامعه شکوهمند و صاحب فرهنگ پیش از نابودی سرمایه‌های انسانی و ویرانی تمدن دیرین خود، هوشمندانه این خویش‌کاری را بپذیرند.

مکن در این چمنم سرزنش به خودرویی/چنان که پیورشم می‌دهند می‌رویم